

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/25/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124208572
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124208572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: OZ VEĽKÝ ŠARIŠ, so sídlom Bočná 2832/5, 082 21 Veľký Šariš-Kanaš, IČO: 42 344 786, právne zastúpený: JUDr. Ing. Michal Juhás, advokát, so sídlom Mojmirova 12, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1./ Mesto Veľký Šariš, so sídlom Námestie sv. Jakuba č. 1, 082 21 Veľký Šariš, IČO: 00 327 972, právne zastúpený: PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s.r.o., so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 36 492 086, 2./ B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/X, XXX XX B. nad I. právne zastúpená: JUDr. Zuzana Fabianová - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Strojárskejšká 11C, 040 01 Košice, IČO: 53 560 671, o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluvy, kúpnej zmluvy a o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9C/58/2024-129 zo dňa 03. marca 2025, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaní majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalobu v celom rozsahu z a m i e t a .

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému 1. a žalovanému 2. náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.“

2. Rozhodnutie právne posúdil § 1 odsek 2, 3 písm. b), § 9b odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 2 písm. a), § 5 odsek 2 písm. c), § 17 odsek 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 137 písm. c), d) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. K žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uviedol, že ide o žalobu o neplatnosť právnej skutočnosti, pričom je to žalobou neprípustnou, keďže jej prípustnosť nie je daná osobitným predpisom. Uvedené bez ďalšieho podľa názoru súdu prvej inštancie vedie k zamietnutiu žaloby v tejto časti. K žalobe o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uviedol, že ide o žalobu o neplatnosť právnej skutočnosti, pričom táto je prípustná za podmienok uvedených v § 9b zákona č. 138/1991 Zb., a teda za splnenia podmienky aktívne legitimovaného subjektu (fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo vlastní v obci nehnuteľnosť alebo osoba, ktorá má na veci právny záujem) a predmetu žaloby

(určenie neplatnosti prevodu majetku obce, ak prevod odporuje postupom podľa § 9a a § 9ab zákona č. 138/1991 Zb.). V prejednávanej veci bola žalobcom právnická osoba (zastrešená pojmom „osoba“), ktorá však právny záujem na požadovanom určení nepreukázala (jej postavenie nebolo napadnutým úkonom nijak dotknuté a ani vyhovie žaloby by nemalo žiadny vplyv na jej postavenie). Podľa názoru súdu prvej inštancie predmet konanie nebol prípustný, keďže sa netýkal prevodu majetku obce v zmysle § 9a a § 9ab zákona č. 138/1991 Zb.. V tejto časti tak išlo o neprípustnú žalobu o určenie právnej skutočnosti a neprípustnosť bola daná aj tým, že išlo „iba“ o predbežnú otázku k žalobe o určenie vlastníckeho práva. Uvedené bez ďalšieho viedlo k zamietnutiu žaloby v tejto časti. K žalobe o určenie vlastníckeho práva uviedol, že naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby vyplýva priamo zo zákona č. 138/1991 Zb. za podmienok uvedených v § 9b a teda za splnenia podmienky a) aktívne legitimovaného subjektu (fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo vlastní v obci nehnuteľnosť alebo osoba, ktorá má na veci právny záujem) a b) predmetu žaloby (vlastníctva obce k majetku, ktorý bol obcou prevedený na tretiu osobu, ak prevod majetku obce nebol realizovaný v súlade s § 9a a 9ab). V prejednávanej veci bola žalobcom právnická osoba (zastrešená pojmom „osoba“), ktorá však právny záujem na požadovanom určení opäť nepreukázala. Predmet konania nebol prípustný, keďže sa netýkal prevodu majetku obce. V tejto časti tak nešlo o žalobu v zmysle § 9b odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb.. Aj pri posudzovaní žaloby ako všeobecnej určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) C.s.p. na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem z dôvod, pre ktoré nie je daný ani právny záujem. Uvedené viedlo súd prvej inštancie k zamietnutiu žaloby v tejto časti. K poukazu žalobcu na rozhodnutie III.ÚS/388/2018 súd prvej inštancie uviedol, že dôvod pre analógiu daný nie je. Analógia prichádza do úvahy v prípade, ak existuje tzv. medzera v zákone. Medzerou v zákone rozumieme protiplánovú neúplnosť zákona, resp. zákonodarstva. Odpoveď na požiadavku žalobcu a nemožnosť jej vyhovie (teda, že nejde o protiplánovú medzeru zákona, ktorú je potrebné vyplniť analógiou) sa nachádza priamo v zákone č. 138/1991 Zb. a to v jeho § 3 písm. b) - Tento zákon sa nevzťahuje na nakladanie s finančnými prostriedkami, ktoré upravujú osobitné predpisy. Uvedené ustanovenie tak vylučuje použitie aj § 9b odsek 1 vo vzťahu k finančným prostriedkom obce získaných formou návratného zdroja financovania a teda zákon č. 138/1991 Zb. nie je vôbec zákonom, o ktorý by sa žalobca mohol opierať. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že podaná žaloba slúžiaca na kontrolu hospodárenia s majetkom obce bola podaná mimo zákonný rámec a preto ju zamietol.

4. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, eventuálne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že súd prvej inštancie celú vec nesprávne právne posúdil podľa § 365 písm. h/ C.s.p.. Žalobca svoj právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy č. XXXXX/XXXX. uzavretej dňa 03.09.2024 medzi žalovaným v 1./ rade, ako kupujúcim, a žalovanou v 2./ rade, ako predávajúcim, v žalobe odvodzoval zo svojho postavenia, ako zástupcu občanov Mesta Veľký Šariš, s ktorých verejnými prostriedkami žalovaný v 1./ rade hospodári, a preto s poukazom na § 9b odsek 1 Zákona o majetku je žalobca aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Súd prvej inštancie príliš úzko interpretoval pojem právny záujem žalobcu, a to v kontexte práva na podanie žaloby podľa § 9b. Právna teória podporuje chápanie právneho záujmu v širšom kontexte, ktorý by nemal zahŕňať len priame právo (napr. vlastnícke) na konkrétny predmet vlastníctva, ale aj širšie právne záujmy, ako sú napr. právo na ochranu životného prostredia, prístup k informáciám alebo zásady správneho nakladania s majetkom obce. V určitých situáciách môže verejný záujem a záujem obyvateľa obce, resp. združenia obyvateľov obce, predstavovať právny záujem, najmä keď ide o ochranu verejných hodnôt alebo majetku. Žalobca uviedol, že jeho záujem na zabezpečení dodržiavania zákonných zásad v procese nakladania s majetkom, ktorý patrí obci, prekračuje rámec osobných preferencií či všeobecného presvedčenia. Tento záujem je zakotvený v konkrétnych právnych predpisoch, ktoré regulujú správu verejného majetku, ako aj ochranu verejného záujmu, medzi ktorý patria aj finančné prostriedky. Žalobca taktiež poukázal na skutočnosť, že zvolenie nezákonného postupu pri hospodárení s majetkom obce, ako sú napríklad zmluvy uzatvorené v rozpore s pravidlami transparentnosti, predstavujú nielen porušenie práva, ale zároveň predstavujú aj hrozbu pre spravodlivé a efektívne využívanie verejných zdrojov. Takýmto spôsobom sa nezákonné nakladanie s majetkom obce dotýka združených občanov obce, ktorí majú záujem na riadnom hospodárení a ochrane verejných zdrojov. V tejto súvislosti žalobca v širšom kontexte poukázal aj na právo na dobrú správu vecí verejných garantované v čl. 41 Charty základných práv EÚ. Uviedol, že jeho právny záujem je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu a tiež so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia, ktorým má byť ochrana oprávnených

záujmov jeho členov, ako občanov Mesta Veľký Šariš, pred nehospodárnym, netransparentným a v rozpore so zákonnými pravidlami uskutočneným nakladaním s verejnými prostriedkami.

5. Žalobca v podanom odvolaní k definícii pojmu majetok obce analogicky poukazoval na znenie § 2 zákona č. 92/1991 Zb., pričom majetok obce je definovaný aj v § 1 odsek 2 zákona č. 138/1991 Zb.. Súd prvej inštancie si nesprávne vyložil aj definíciu pojmu majetok obce, a to v kontexte zákonných pravidiel podľa § 9a uvedeného zákona. Súd prvej inštancie použil predovšetkým gramatický výklad § 9a zákona č. 138/1991 Zb. za nepripustenia žiadnej analógie (odôvodňujúc to viacerými teoreticko - právnymi názormi, ktoré žalobca rešpektuje, avšak v danom prípade sa s ich aplikáciou nestotožňuje, nakoľko bolo potrebné zo strany súdu prvej inštancie prihliadnuť na aplikačnú prax, v rámci ktorej existujú viaceré nižšie spomínané súdneho rozhodnutia vydané Ústavným súdom SR umožňujúce odchylenie sa od prílišného formalizmu a doslovného zákonného znenia. Žalobca v tej súvislosti tiež poukázal na to, že doslovné znenie zákonného ustanovenia nemožno vykladať absolútne. V prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy) sa súd musí od doslovného znenia právneho textu odchyliť. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 odsek 2 ústavy neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 odsek 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 44/2011). Ústavný súd SR v uznesení č. k. III. ÚS 388/2018-31 zo dňa 16.10.2018 uviedol, že zákonodarca pri tvorbe právneho predpisu spravidla vychádza z toho, čo je bežné, z tzv. normálnych prípadov, pričom osobitné, špecifické situácie, ktoré život prináša, môžu uniknúť jeho pozornosti. V takých prípadoch nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný.

6. K vyhodnoteniu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení vlastníckeho práva žalobca v podanom odvolaní poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.12.2012 sp. zn. 5Cdo/31/2011, podľa ktorého „za dovolenú možno považovať určovací žalobu, pokiaľ slúži potrebám praktického života; ....je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba“ a na rozsudok zo dňa 30.11.2016 pod sp. zn. 8Cdo/90/2013, v ktorom uviedol, že „naliehavý právny záujem navrhovateľa na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia“. Právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie je s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti sporu podľa žalobcu nesprávne, nakoľko výrok súdu o určení vlastníckeho práva pôvodného vlastníka musí v záujme zachovania princípu právnej istoty nevyhnutne nadväzovať na výrok súdu o neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy.

7. Odvolateľ ďalej namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 365 pís. b) C.s.p.. Dané porušenie malo spočívať v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s relevantnou argumentáciou žalobcu týkajúcou sa definície pojmu majetok obce, za ktorý sa považujú aj finančné prostriedky. Definícia tohto pojmu je pritom relevantná k správne posúdeniu právneho záujmu žalobcu na podaní žaloby. Súd prvej inštancie preto rezignoval na svoju úlohu ako garanta spravodlivosti a všeobecnej ochrany práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb. V rámci prebiehajúceho súdneho konania pod sp.zn. 9C/58/2024 na Okresnom súde Prešov žalobca na samotnom súdnom pojednávaní zo dňa 03.03.2025 požiadal súd prvej inštancie o vyhotovenie a zaslanie zvukového záznamu zo súdneho pojednávania zo dňa 03.03.2025 (ďalej len „zvukový záznam“). Súdna výzva na zaplatenie súdneho poplatku za zvukový záznam nám bola doručená až dňa 02.04.2024 t.j. takmer jeden mesiac po súdnom pojednávaní zo dňa 03.03.2025 a po doručení Rozsudku a zápisnice súdneho pojednávania zo dňa 03.03.2025. Aj z toho dôvodu žalobca dňa 07.04.2025 písomne požiadal súd prvej inštancie a o predĺženie lehoty na podanie odvolania voči napadnutému rozsudku, o ktorej vybavení nebol písomne vyzoomený zo strany súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie doručil samotný zvukový záznam ako poštovú zásielku až dňa 10.04.2025 t.j. po takmer mesiaci a pol od súdneho pojednávania zo dňa 03.03.2025 a ku koncu už plynúcej zákonnej lehoty na podanie odvolania voči napadnutému rozsudku. Vyššie uvedený postup súdu prvej inštancie pri doručovaní vyžiadaného zvukového záznamu je zmatečný, výrazným spôsobom ovplyvnil právo žalobcu na riadne a včasné využitie riadneho opravného prostriedku voči napadnutému rozsudku v rámci celkovej zákonom priznanej lehoty na podanie odvolania.

8. K odvolaniu žalobcu podal vyjadrenie žalovaný v 1./ rade. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v odvolacom konaní potvrdiť a uložiť žalobcovi povinnosť nahradiť žalovaným náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že argumentácia žalobcom opakovane prezentovaná na súdnom pojednávaní ako i v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie týkajúca sa údajného nedostatku dotknutej právnej normy, či právnej úpravy, neobstojí a aplikácia právnej normy vychádzajúca z rozhodnutia ústavného súdu III. ÚS 388/2018 zo dňa 16.10.2018, na ktorú žalobca a odvolateľ poukazuje, je v danej veci nepoužiteľná. Podľa rozhodovacej súdnej praxe do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov a aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku logicky zdôvodnil každý pre vec a pre rozhodnutie podstatný argument vznesený žalobcom v spore a odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nepochybne napĺňa kritéria v súdnej praxi vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia a ide o také rozhodnutie, ktoré je aj pre širokú laickú verejnosť jasné a zrozumiteľné. K argumentácii žalobcu o údajnom porušení práva na spravodlivý proces oneskoreným doručením zvukového záznamu súdneho pojednávania žalovaný v 1./ rade uviedol, že žalobca sa prostredníctvom právneho zástupcu súdneho pojednávania zúčastnil a rozsudok a zápisnica o pojednávaní mu bola súdom doručená, pričom samotný zvukový záznam, ak si ho prípadne sám žalobca na pojednávaní nevyhotovil, keďže tak bez akejkoľvek zákonnej prekážky urobiť mohol, mal žalobca po celý čas k dispozícii v elektronickom súdnom spise, kde je elektronickými prostriedkami uložený a právnomu zástupcovi a žalobcovi nepretržite prístupný. Zjavne tak nebol daný zákonom predpokladaný dôvod na to, aby súd prvej inštancie predĺžil zákonom určenú lehotu na podanie odvolania, pričom by tak bez právneho dôvodu mohol súd zasiahnuť do práv žalovaných, čo iste vzal súd prvej inštancie, na rozdiel od žalobcu právne zastúpeného advokátom, na zreteľ.

9. K odvolaniu žalobcu podala vyjadrenie žalovaná v 2./ rade. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby a ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Právny vzťah medzi žalovanými založený na základe Kúpnej zmluvy a Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve upravuje práva a povinnosti týchto subjektov v súvislosti s prevodom nehnuteľnosti (pozemku), ktorý bol pôvodne vo vlastníctve žalovaného v 2./ rade (fyzickej osoby), do vlastníctva žalovaného v 1./ rade (Mesta Veľký Šariš) ako nadobúdateľa. Predmetom uvedených zmlúv nebol prevod nehnuteľného majetku mesta na tretiu osobu, ale naopak, prevod nehnuteľností patriacich žalovanému v 2./ rade, do vlastníctva mesta. Na takéto prípady sa ustanovenie § 9b a rovnako ani úprava v § 9a a 9ab zákona č. 138/1991 Zb. vôbec nevzťahuje. Uvedené ustanovenie § 9b zákona č. 138/1991 Zb. rovnako nemožno aplikovať extenzívne na všetky prípady, pri ktorých de facto dochádza k nakladaniu s finančnými prostriedkami obce. Takýto výklad nemá oporu v zákone. Ako vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 13.7.2010 sp. zn. 28Cdo/2037/2010, žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov, urobených subjektom verejného práva, nemôžu byť mimo zákonný rámec používané ako prostriedok kontroly občanov pri nakladaní s verejným majetkom.

10. K vyjadreniu žalovaného v 1./ rade k odvolaniu žalobcu podal vyjadrenie žalobca. Aj naďalej poukázal na to, že napadnutý rozsudok nie je preskúmateľný, súd prvej inštancie pri jeho vydaní nepostupoval dôsledne a v súlade so zákonom, nakoľko v tomto rozsudku absentuje náležité, dostatočné a konkrétne právne posúdenie danej veci s ohľadom aj na celkové skutkové okolnosti sporu, čím došlo k naplneniu odvolacích dôvodov podľa § 365 odsek 1 písm. b) a písm. h) C.s.p.. Zdôraznil, že žalobca podané odvolanie riadne odôvodnil zákonnými odvolacími dôvodmi, podloženými legitímnou právnou argumentáciou. Žalobca nie úplne rozumie, ako môže byť využitie zákonom garantovaného riadneho opravného prostriedku, s riadne vymedzenými odvolacími dôvodmi, v rozpore so základnými princípmi Civilného sporového konania. Z uvedených dôvodov sa námietka žalovaného v 1./ rade týmto smere javí ako irelevantná.

11. K vyjadreniu žalovanej v 2./ rade podal vyjadrenie žalobca. Odkazujúc na jeho doterajšiu argumentáciu v rámci daného súdneho konania uviedol, že naliehavý právny záujem žalobcu na určení vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov (žalovanej v 2./ rade) vrátane aktívnej vecnej legitimácie je v rámci prebiehajúceho súdneho konania jasne daný, a to i napriek tomu, že žalobca nie je účastníkom dotknutého právneho vzťahu vyplývajúceho z kúpnej zmluvy č. XXXX/XXXX.

12. K vyjadreniu žalobcu podal vyjadrenie žalovaný v 1./ rade. Podľa jeho názoru to, že celá aktivita žalobcu je nesprávna okrem iného vyplynulo už i z kontroly Národného kontrolného úradu Slovenskej republiky, ktorý vo svojej aktuálnej záverečnej správe predmetné nakladanie s majetkom mesta a súvisiace dlhodobé konanie samosprávy vyhodnotil ako správne a i príkladné pre iné samosprávy.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri nálezh Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

15. Podľa ustanovenia § 365 odsek 1 C.s.p., odvolanie možno odôvodniť len tým, že
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Podľa ustanovenia § 137 C.s.p., žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o
c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

17. Podľa ustanovenia § 1 odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb., účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí, a upraviť majetkové postavenie a hospodárenie obcí s ich majetkom.

Podľa odseku 2, majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnutel'né veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Podľa odseku 3, tento zákon sa nevzťahuje na
b) nakladanie s finančnými prostriedkami, ktoré upravujú osobitné predpisy.

18. Podľa ustanovenia § 9b zákona č. 138/1991 Zb., fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo vlastní v obci nehnuteľnosť alebo osoba, ktorá má na veci právny záujem, sa môže domáhať neplatnosti právneho úkonu alebo určenia vlastníctva obce k majetku, ktorý bol obcou prevedený na tretiu osobu, ak prevod majetku obce nebol realizovaný v súlade s § 9a a 9ab.

Podľa odseku 2, žalobu podľa odseku 1 je možné podať na súde do jedného roka odo dňa prevodu vlastníckeho práva z majetku obce na nadobúdateľa.

19. Podľa ustanovenia § 2 zákona č. 583/2004 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie
a) návratnými zdrojmi financovania prostriedky rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, zo zmeniek a z komunálnych obligácií vydaných obcou alebo vyšším územným celkom; na účely ustanovenia § 17 ods. 2 sa za návratné zdroje financovania považujú aj dodávateľské úvery a prijaté obcou alebo vyšším územným celkom.

20. Podľa ustanovenia § 168 odsek 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súde, krajské súde, Špeciálny súd a vojenské súde (ďalej len „Vyhláška“), všetky písomnosti, ktoré sa vzťahujú na tú istú vec, najmä podania, zápisnice, záznamy, rozhodnutia, tvoria súdny spis.

Podľa odseku 2, súdny spis sa zakladá v podateľni súdu po prijatí podania, ktorým sa dáva podnet na začatie konania zaznamenaním tohto podania v aplikácii a vytlačením spisového obalu, do ktorého podateľňa založí podanie a potvrdenie o prijatí podania; ak ide o podania podľa § 130 ods. 3, súdny spis založí asistent príslušného súdneho oddelenia.

Podľa odseku 3, súdny spis sa vedie v elektronickej podobe, a to v agendách, ktoré určí ministerstvo.

21. Podľa ustanovenia § 168a Vyhlášky, nazeranie do súdneho spisu vedeného v elektronickej podobe sa vykonáva spravidla prostredníctvom vzdialeného prístupu; ustanovenie § 195 sa použije primerane.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca je občianske združenie registrované registrovým úradom Okresný úrad Prešov pod registračným číslom B..

23. Uznesením č. 4/2024-4/X z 20.02.2024 v spojení s uznesením č. 67/2004-1/XIV (ktorým bolo schválené doplnenie uznesenia č. 4/2024-4/X) Mestské zastupiteľstvo vo Veľkom Šariši schválilo v bode 1 uzatvorenie zmlúv o budúcich zmluvách, ktorých predmetom je budúce nadobudnutie konkrétnych pozemkov uvedených pod písm. a) do vlastníctva mesta ako aj prevod práv a povinností z uzatvorených zmlúv podľa písm. a), v zmysle ktorých mesto vystupuje v pozícii budúceho kupujúceho na investora PRATO s.r.o. a to za podmienky splnenia záväzku investora vykonať na vlastné náklady miestnu komunikáciu na dopravné napojenie lokality V. vrátane záväzku bezodplatného prevodu vlastníckeho práva k tejto ceste a pozemkov pod ňou v prospech mesta pod sankciou 700.000 Eur. Medzi pozemkami uvedenými v predmetnom uznesení bol aj pozemok evidovaný na LV č. XXXX, nachádzajúci sa v k.ú. B. B., parcela C KN č. XXXX, orná pôda o výmere XXX m² (č.l. 19 a 25 súdneho spisu).

24. Dňa 22.02.2024 bola medzi žalovanou v 2./ rade ako budúcou predávajúcou a žalovaným v 1./ rade ako budúcim kupujúcim uzatvorená Zmluva o budúcej kúpnej zmluve o kúpe nehnuteľnosti č. XXXX/XXXX (ďalej len „Zmluva o budúcej kúpnej zmluve“), pričom predmetom budúcej kúpnej zmluvy mal byť prevod vyššie špecifikovaných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. B. B. (č.l. 8 súdneho spisu).

25. Uznesením č. 38/2024-1/XII zo dňa 26.04.2024 mestské zastupiteľstvo vo B. B.i schválilo prijatie dlhodobého splátkového úveru do rozpočtu mesta B. B. od Slovenská sporiteľňa, a.s., vo výške úverového rámca 2.000.000 eur (č.l. 24 súdneho spisu).

26. Dňa 26.04.2024 bola medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. ako bankou a žalovaným v 1./ rade ako dlžníkov uzatvorená Zmluva o úvere č. XXX/CC/XX (ďalej len „Zmluva úvere“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000.000 eur za účelom financovania kapitálových výdavkov dlžníka schválených Mestským zastupiteľstvom v rokoch 2024-2025 (č.l. 11 súdneho spisu).

27. Uznesením č. 39/2024-2/XII z 26.04.2024 v spojení s uznesením č. 76/2024-1/XV zo dňa 27.08.2024 (ktorým bolo doplnené uznesenie č. 39/2024-2/XII z 26.04.2024) mestské zastupiteľstvo vo Veľkom B.i schválilo uzatvorenie kúpnych zmlúv, ktorými Mesto B. B. nadobúda vlastníctvo ku konkrétnym pozemkom uvedeným pod písm. a) financovaných z úveru podľa písm. b) uznesenia zo dňa 26.04.2024 č. 38/2024-1/XII, pričom medzi nimi je uvedený aj pozemok evidovaný na LV č. XXXX, nachádzajúci sa v k.ú. B. B., parcela C KN č. XXXX (č.l. 17, 22 súdneho spisu).

28. Dňa 26.04.2024 bola medzi žalovanou v 2./ rade ako predávajúcim a žalovaným v 1./ rade ako kupujúcim uzatvorená Kúpna zmluva č. XXXXX/XXXX (ďalej len „Kúpna zmluva“), predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaných na LV č. XXXX, nachádzajúci sa v k.ú. B. B., parcela C KN č. XXXX, orná pôda o výmere 464 m², za kúpnu cenu 20.880 eur (č.l. 47 súdneho spisu).

29. Žalobca podané odvolanie v prvom rade odôvodnil v zmysle ustanovenia § 365 odsek 1 písm. b) C.s.p. tým, že malo byť porušené jeho právo na spravodlivý proces.

30. Obsah práva na spravodlivý proces (right to a fair trial) je pomerne široký. Odvolateľ porušenie tohto práva videl v porušení práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Chápanie relevancie kvality odôvodnenia je dlhodobá a konzistentne zvyrazňovaná aj v judikatúre ESLP, ktorý v práve na riadne odôvodnenie rozsudku síce nevidí absolútne právo strany sporu na odpoveď na úplne každý

jej argument (k tomu pozri rozsudok ESLP z 19. apríla 1994 vo veci Van der Hurk v. Holandsko), ale vyžaduje špecifickú odpoveď na argumenty, na odpovediach na ktoré je rozhodnutie postavené (k tomu pozri rozsudok ESLP z 9. decembra 1994 vo veci Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok ESLP z 29. mája 1997 vo veci Georgiadis v. Grécko, rozsudok ESLP z 24. mája 2005 vo veci Buzescu v. Rumunsko), pričom zdôrazňuje, že otázka relevantnosti toho-ktorého tvrdenia alebo návrhu sa posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu (k tomu pozri rozsudok ESLP z 29. mája 1997 vo veci Georgiadis v. Grécko, rozsudok ESLP z 19. februára 1998 vo veci Higgins a ďalší v. Francúzsko, rozsudok ESLP z 19. apríla 1994 vo veci Van de Hurk v. Holandsko). Z odôvodnenia meritórného rozhodnutia musí byť zjavné aj to, prečo niektoré z tvrdení strán považoval súd za irelevantné. Úlohou súdu prvej inštancie bolo náležite zistiť skutkový stav, právne ho posúdiť, zaujať autoritatívny názor na predmet konania a dostatočne ho odôvodniť. Z tohto pohľadu sa od súdu prvej inštancie očakáva pri argumentácii „najviac práce“. Kľúčovou otázkou pri posudzovaní kvality odôvodnenia rozhodnutia je kvalita odpovedí na otázky, ktoré sa vyskytli v priebehu konania. Ešte pred formulovaním samotných odpovedí je dôležité, aby si súd „ujasnil“, na ktoré otázky je jeho povinnosťou odpovedať. Nezahrnutie otázky, na ktorú bolo potrebné odpovedať (čiže úplná absencia odôvodnenia určitej časti postupu, skutočnosti a pod.), ako aj nedostatočná odpoveď alebo odpoveď nevyčerpávajúca otázku, odpoveď nelogická, nekonzistentná, či nezrozumiteľná, predstavujú odklon od ideálneho odôvodnenia a znižujú presvedčivosť súdneho rozhodnutia ako takého. Nie každá „nedokonalosť“ však predstavuje vadu. V niektorých prípadoch je udržateľné aj strohé odôvodnenie (koniec koncov, odôvodnenie má byť výstižné a kvantita odôvodnenia rozhodne nie je meradlom jeho kvality). Pre vyvodenie záveru o potrebnom následku v opravnom konaní je kruciálna relevancia predmetnej (vôbec alebo nedostatočne odôvodnenej) skutočnosti alebo otázky pre napadnuté rozhodnutie. Ak v rozhodnutí absentuje odôvodnenie „podružnej“ otázky, odvolací súd nepochybne tento nedostatok súdu prvej inštancie vytkne, ale táto chyba sama o sebe nepredstavuje dôvod pre zrušenie rozhodnutia. Ak však v rozhodnutí absentuje alebo je insuficientným odôvodnenie skutočnosti, na ktorej súd založil svoje rozhodnutie, prípadne absentuje odôvodnenie právnych záverov, tento nedostatok dosahuje kritickú intenzitu a predstavuje tak porušenie práva na spravodlivý proces v podobe nepreskúmateľnosti rozhodnutia (k tomu pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2022, s. 1388 - 1390).

31. Povinnosť súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (duty to give sufficient reasons for the decision) je podľa dlhodobu ustálenej judikatúry ESLP súčasťou procesných záruk práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré je zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru. „Záruky zakotvené v tomto ustanovení zahrňujú povinnosť súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie rozhodnutia (H. v. Belgicko, 1987). Odôvodnené rozhodnutie je pre účastníkov dôkazom, že ich vec bola skutočne prejednaná a tak prispieva k lepšej prijateľnosti rozhodnutia (Magnin v. Francúzsko, 2012.).“ Právo na spravodlivé súdne konanie je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v základnom práve na súdnu ochranu chránenom prostredníctvom čl. 46 odsek 1 Ústavy SR.

32. Kým vo výroku rozsudku súd vyslovuje, ako rozhodol, z odôvodnenia musí vyplynúť, prečo tak rozhodol. Odôvodnenie je teda tou časťou písomného vyhotovenia rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu, ktoré skutkové tvrdenia sporových strán boli preukázané, ktoré ich argumenty považoval za relevantné a ako vec právne posúdil. Právo na odôvodnenie rozhodnutia tak korešponduje právu strany uvádzať tvrdenia a prednášať argumenty, na ktoré má dostať riadnu odpoveď. Riadne a úplné odôvodnenie rozsudku je aj zárukou toho, že výkon súdnictva nie je arbitrárny a je aj predpokladom verejnej kontroly výkonu spravodlivosti. Preto zákon ustanovuje konkrétne vecné a obsahové požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá vecná opodstatnenosť výroku rozsudku, ako aj zákonnosť a spravodlivosť samotného rozhodnutia i jemu predchádzajúceho konania. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov (k tomu pozri rozsudok ESLP z 27. septembra 2001, Hirvisaari v. Fínsko).

33. Kvalitatívnu vlastnosťou rozsudku je aj jeho preskúmateľnosť. Požiadavka preskúmateľnosti rozhodnutia je úzko spojená s už spomínanými garanciami práva na spravodlivé súdne konanie, konkrétne s povinnosťou súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z judikatúry ústavného súdu je možné vyvodit záver, že ak odôvodnenie rozhodnutia neposkytuje odpoveď na podstatné argumenty strán a tak porušuje požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy

SR, ide o nesprávny procesný postup súdu porušujúci právo na spravodlivý proces (k tomu pozri rozhodnutia ústavného súdu IV. ÚS 314/2020, IV. ÚS 80/2021 a II. ÚS 120/2020).

34. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rokovanie Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, kde bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016.

35. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

36. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých konajúci súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ustanovením § 220 odsek 2 C.s.p.. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetlil, prečo nie je možné žalobe vyhovieť ako žalobe v zmysle § 137 písm. c) C.s.p., či v zmysle § 137 písm. d) C.s.p. a taktiež dostatočným spôsobom odôvodnil, prečo v pri posudzovaní prípustnosti žaloby nie je možné použiť analógiu.

37. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

38. K námietke žalobcu týkajúcej sa údajne zmatečného postupu súdu prvej inštancie pri doručovaní zvukového záznamu odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dňa 03.03.2025 sa konalo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil aj právny zástupca žalobcu. Počas uvedeného pojednávania bolo stranám dané poučenie, že zápisnica o pojednávaní je nahlas diktovaná do záznamovej techniky podľa § 99 odsek 2 C.s.p. v platnom a účinnom znení a § 52 odsek 2 v spojení s § 56 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Od prítomnosti asistenta bolo preto upustené. O procesných úkonoch, pri ktorých súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, sa vyhotovuje záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý sa po skončení pojednávania pripojí k súdnemu spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je záznam uložený (§ 98 odsek 1 C.s.p.). Na uvedenom pojednávaní tiež došlo k vyhláseniu samotného rozsudku, ktorý bol v zákonnej lehote v zmysle ustanovenia § 223 odsek 3 C.s.p. aj vyhotovený a odoslaný stranám sporu. Z elektronického súdneho spisu (ďalej len „ESS“), ku ktorému prístup má aj právny zástupca žalobcu vyplýva, že zvuková nahrávka pojednávania bola doň uložená dňa 05.03.2025. Záznam z pojednávania bol tiež prepísaný do zápisnice z pojednávania, pričom uvedená zápisnica bola právnenmu zástupcovi žalobcu doručená spolu s rozsudkom dňa 01.04.2025. Vzhľadom na žiadosť žalobcu o zaslanie kópie záznamu z pojednávania bol uznesením zo dňa 19.03.2025 žalobcovi vyrubený súdny poplatok za vyhotovenie zvukového záznamu. Uvedené uznesenie spolu s príkazom na úhradu bolo právnenmu zástupcovi žalobcu odoslané (elektronicky) dňa

19.03.2025 a tento si ho prevzal dňa 02.04.2025, pričom po úhrade súdneho poplatku bola žalobcovi odoslaná kópia záznamu. Uvedený postup právneho zástupcu súd prvej inštancie považoval za účelový a preto nevyhovel žiadosti žalobcu o predĺženie lehoty na podanie odvolania. Rozsudok spolu so zápisnicou z pojednávania bol právnenému zástupcovi žalobcu v zákonnej lehote a zvukový záznam bol žalobcovi doručený ihneď po úhrade vecných nákladov.

39. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené nevidí v postupe prvoinštančného súdu pri odosielení zvukového záznamu žiadnu zmatečnosť, ktorá by mala za následok tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces. Uznesenie o vyrubení súdneho poplatku spolu s príkazom na úhradu bolo právnenému zástupcovi žalobcu odoslané (elektronicky) dňa 19.03.2025, t.j. približne v čase odosielenia samotného rozsudku spolu so zápisnicou, napriek uvedenému právny zástupca dané uznesenie elektronicky prevzal až dňa 02.04.2025. Súdu prvej inštancie po vyhlásení napadnutého rozsudku (dňa 03.03.2025) plynuli na jeho vyhotovenie a odoslanie zákonného lehoty v zmysle ustanovenia § 223 odsek 3 C.s.p.. Z uvedeného dôvodu sa konajúci súd nemôže prispôbiť konaniu strany sporu vykazujúceho znaky účelnosti, či špekulatívnosti.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že námietka žalobcu týkajúca sa porušenia práva na spravodlivý proces nie je dôvodná.

41. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia v zmysle ustanovenia § 365 odsek 1 písm. h) C.s.p., odvolací súd uvádza nasledovné:

42. Žalobca svoju žalobu podal v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) C.s.p.. V zmysle uvedeného ustanovenia možno žalobou požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem pritom nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý chápeme tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Naliehavý právny záujem musí žalobca preukázať (ibaže právny záujem vyplýva z osobitného predpisu). Povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem logicky znamená aj to, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný.

43. Podľa väčšinových názorov právnej vedy je naliehavý právny záujem na určení práva vecnou legitímáciou žalobcu. Naliehavý právny záujem je súčasťou žalobného nároku, nejde iba o procesnú podmienku. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o právnom záujme (či je alebo nie je daný) je meritorne. Absencia naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby (k tomu pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2022, s. 539-545). Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. Nie je pritom rozhodujúce subjektívne hľadisko žalobcu, ale vždy je podstatné objektívne hľadisko, t.j. či niekto je alebo nie je účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu.

44. Z obsahu spisu vyplýva, že samotný žalobca nie je účastníkom Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve ani Kúpnej zmluvy. Žalobca by mal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe vtedy, ak by bez požadovaného určenia bolo ohrozené jeho právo alebo právny vzťah, na ktorom je zúčastnený, alebo ak by sa jeho právne postavenie bez tohto určenia stalo neistým. Ako už odvolací súd uviedol, naliehavý právny záujem súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Je potrebné zistiť, či a ako sa následne požadované určenie môže dotknúť právnych pomerov účastníkov. Cieľom určovacej žaloby je vydanie rozsudku, výrok ktorého odstraňuje žalobcovu neistotu určením či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovanými, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno odstrániť inými právnymi prostriedkami (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo/117/2007 z 30.5.2008 alebo uznesenie 1Cdo/23/2023 z 27.2.2024). Podľa názoru odvolacieho súdu u žalobcu neexistuje stav objektívnej právnej neistoty voči žalovaným, ktorým by jeho právne postavenie bolo

ohrozené. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ žalobu podľa ustanovenia § 137 písm. c) C.s.p. zamietol, nakoľko žalobca v danom prípade nemá oprávnenie na podanie takejto žaloby.

45. K prípadnej dôvodnosti žaloby podanej v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) C.s.p., podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, odvolací súd uvádza nasledovné:

46. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 odsek 1 Občianskeho zákonníka). Zákonodarcu uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mlieňajú sa účelu žaloby určovacej. Civilný sporový poriadok preto pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva).

47. V prípade žalobcom požadovaného určenia neplatnosti Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve a Kúpnej zmluvy, ide o žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) C.s.p., keďže sa ňou žalobca domáhal určenia právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť týchto dvoch zmlúv. V danom prípade nie je podstatné preukázanie naliehavého právne záujmu zo strany žalobcu ako v prípade žaloby podľa § 137 písm. c) C.s.p. Určenie platnosti alebo neplatnosti tejto právnej skutočnosti sa žalobca mohol domáhať iba v prípade, ak by vyplývala *expresis verbis* z osobitného predpisu. Úspech, resp. neúspech žalobcu v konaní však spočíval v tom, či boli splnené predpoklady na určenie neplatnosti právnych úkonov, ktorých neplatnosť sa žalobca domáhal.

48. Žalobca v podanej žalobe odvodzoval svoje právo na podanie takejto žaloby v zmysle ustanovenia § 9b odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb.. V zmysle uvedeného ustanovenia, fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo vlastní v obci nehnuteľnosť alebo osoba, ktorá má na veci právny záujem, sa môže domáhať neplatnosti právneho úkonu alebo určenia vlastníctva obce k majetku, ktorý bol obcou prevedený na tretiu osobu, ak prevod majetku obce nebol realizovaný v súlade s § 9a a 9ab. Ustanovenia § 9b odsek 1 Zákona sa ale nevzťahuje na akékoľvek právne úkony ale len na právny úkon prevodu majetku obce na tretiu osobu ak prevod majetku obce nebol realizovaný na základe obchodnej verejnej súťaže, dražbou alebo priamym predajom najmenej za cenu stanovenú podľa osobitného predpisu s výnimkou prípadov, keď tento zákon iný spôsob prevodu pripúšťa. V opačnom prípade nie je možné domáhať sa určenia neplatnosti takéhoto prevodu v zmysle uvedeného ustanovenia a žaloba musí byť pre nesplnenie podmienok zamietnutá.

49. Zákonodarcu v ustanovení § 9b odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb. použil jednoznačný termín „prevod majetku“. Je preto nepochybné, že týmto prevodom sa v danom prípade rozumie predaj majetku obce a to v zmysle § 9b zákona č. 138/1991 Zb.. V posudzovanom prípade nešlo o prevod majetku obce jeho predajom, ale išlo o uzavretie Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve a Kúpnej zmluvy, ktorými žalovaný v 1./ rade nadobúdala od žalovanej v 2./ rade ďalšiu nehnuteľnosť do majetku obce. Takéto nadobúdanie ďalšieho majetku nemožno subsumovať pod § 9b odsek 1 zákona č. 138/1991 Zb. upravujúce výlučne predaj obecného majetku a nie jeho nadobúdanie. Vyplýva to aj z logického a gramatického výkladu ustanovenia § 9b odsek 1, podľa ktorého žalobca môže žalovať buď o neplatnosť právneho úkonu alebo o určenie vlastníctva obce, čo podporuje záver, že pri neplatnosti prevodu vlastníckeho práva musí byť prevádzajúcim obec a nie opačne, inak by nebolo možné žalovať o určenie vlastníctva obce.

50. Na margo finančných prostriedkov, získaných obcou prostredníctvom úveru má odvolací súd zato, že v danom prípade ide o situáciu uvedenú v § 1 odsek 3 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb., teda zákon č. 138/1991 Zb. sa nevzťahuje na nakladanie s finančnými prostriedkami, ktoré upravujú osobitné predpisy, pričom zákon o.i. odkazuje aj na zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Práve uvedený zákon č. 583/2004 Z.z. v ustanovení § 2 vysvetľuje, že finančné prostriedky získané z úveru tvoria rozpočet obce ako tzn. návratné zdroje financovania rozpočtu obce. Samotný rozpočet obce, rozpočtový proces, pravidlá rozpočtového hospodárenia, zostavovanie a schvaľovanie záverečného účtu obce upravuje spomínaný zákon č. 583/2004 Z.z.. Predmetný zákon okrem iného rieši i oprávnenia a podmienky prijímania úverov a pôžičiek obcou a stanovuje následne spôsob hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami - podľa schváleného rozpočtu, pričom vymedzuje aj kontrolné mechanizmy (hlavného

kontrolóra obce) (k tomu pozri zákon č. 583/2004 Z.z. ako aj dôvodovú správu k zákonu). Vzhľadom na uvedené má odvolací súd zato, že finančné prostriedky, ktoré žalovaný v 1./ rade previedol na žalovanú v 2./ rade titulom zaplataenia kúpnej ceny dohodnutej v Kúpnej zmluve, nemožno považovať za majetok obce v zmysle zákona č. 138/1991 Zb., ale za nakladanie s finančnými prostriedkami obce, ktoré je upravené zákonom č. 583/2004 Z.z..

51. V danom prípade nie je možné pripustiť stav, aby každý mohol namietat' a dovolávat' sa neplatnosti právnych úkonov voči akémukoľvek orgánu štátnej moci bez ohľadu na to, či tu existuje nejaké zákonné usmernenie alebo nie. V posudzovanej veci zákonodarca v ustanovení § 9b zákona č. 138/1991 Zb. umožnil fyzickej osobe s trvalým pobytom v obci, fyzickej osobe vlastniacej nehnuteľnosti v obci, ako aj osobe, ktorá má na veci právny záujem, domáhat' sa neplatnosti právneho úkonu, avšak iba za splnenia podmienok uvedených v tomto zákonnom ustanovení. Podanou žalobou žalobca napadá neplatnosťou právny úkon - kúpnu zmluvu, čím zároveň napadá zmluvnú voľnosť zmluvných strán, a to strán sporu (žalovaných) s poukazom na porušenia ustanovení zákona č. 138/1991 Zb. vystupujúceho na strane kupujúceho. Žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov, urobených subjektom verejného práva, nemôžu byť mimo zákonný rámec používané ako prostriedok kontroly občanov pri nakladaní s verejným majetkom. Kúpna zmluva je súkromnoprávny inštitút - takýto charakter má každá kúpna zmluva (buď ako občianskoprávny alebo ako obchodný záväzkový vzťah), aj keď je predávajúcim alebo kupujúcim verejnoprávny subjekt. Prostriedky kontroly výkonu samosprávy obce/mesta však upravujú verejnoprávne predpisy a len výnimočne, teda len tam, kde to zákon výslovne ustanovuje (ako napr. vyššie uvedený § 9b zákona č. 138/1991 Zb.), možno do týchto verejnoprávných vzťahov vstupovať prostriedkami súkromného práva (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 13.07.2010 sp.zn. 28Cdo/2037/2010).

52. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie rozhodol správne, pokiaľ žalobu podľa ustanovenia § 137 písm. d) C.s.p. zamietol.

53. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nepodstatné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 odsek 1 a 2 C.s.p. potvrdil. Správnemu rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania.

55. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p.. V odvolacom konaní boli úspešní žalovaní, ktorým vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (podľa ustanovenia § 262 odsek 2 C.s.p.).

56. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 odsek 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 odsek 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).